

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΜΟΥ ΕΔΩΣΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

A3. (Μονάδες 25)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Ως προς το επικοινωνιακό πλαίσιο (ομιλία) λαμβάνουμε υπόψη:

δομή: απαιτείται ανάλογη προσφώνηση και αποφώνηση

ύφος λόγου: σοβαρό, επίσημο

γλώσσα: αναφορική λειτουργία

Θετικά συνεκτιμάται η χρήση ορισμένων στοιχείων αμεσότητας/ προφορικότητας (π.χ. ρητορικές ερωτήσεις, ενδιάμεσες/ εμβόλιμες προσφωνήσεις)

Ενδεικτικοί άξονες ανάλυσης:

Ο/η μαθητής/τρια μπορεί να εμπλουτίσει τις παρακάτω θέσεις με περαιτέρω επιχειρήματα, αναφερόμενος/η ειδικότερα στα γνωρίσματα της ελληνικής γλώσσας, όπως υπαγορεύει και ο τίτλος της ημερίδας, στο πλαίσιο της οποίας εκφωνεί την ομιλία του/της.

Θέσεις από το κείμενο αναφοράς:

- η γλώσσα αποτελεί γενεσιουργό αίτιο, φορέα πολιτισμού και κύριο μέσο έκφρασής του,
- δεν νοείται πολιτισμός χωρίς την ύπαρξη της γλώσσας, αλλά και η γλώσσα αποτελεί το κατεξοχήν πολιτιστικό στοιχείο όλων των λαών,
- γλώσσα και πολιτισμός αποκτώνται, εξελίσσονται και εμπλουτίζονται ταυτόχρονα,
- το άτομο μέσω της γλώσσας διευρύνει κοινωνικές αντιλήψεις, διαμορφώνει τη σκέψη του, αξίες και «πιστεύω», γίνεται δημιουργός γνώσης και φορέας της επιστήμης,
- η γλώσσα συμβάλλει στην παραγωγή εικόνων στο μυαλό μας, στη διαμόρφωση υπαρκτών ή μη εικόνων, αλλά και μιας ατομικής κοσμοθεωρίας,
- ο πολιτισμός λειτουργεί ως αντανάκλαση της επικοινωνίας μεταξύ των ανθρώπων,
- η γλώσσα αναδεικνύεται ως δημιουργός κοινοτήτων με κοινή δράση και παρελθόν,

- γλώσσα και πολιτισμός δημιουργούν ευνοϊκές συνθήκες για εξέλιξη και αλλαγή και διευκολύνεται η επικοινωνία των ανθρώπων.

B3. (Μονάδες 25)

1. Θέμα αναγνωστικής ανταπόκρισης

Το ποιητικό υποκείμενο με ιδιαίτερη έγνοια και αγωνία προσπάθησε στη ζωή του να προστατεύσει την ελληνική γλώσσα, που είναι η μητρική του, από άλλες γλώσσες «που πήγαιναν να την καταβροχθίσουν», γιατί ανήκει στις λιγότερο ομιλούμενες σύγχρονες γλώσσες. Με ευαισθησία και σεβασμό αναφέρεται στην αξία της μητρικής του γλώσσας, που απειλείται και κινδυνεύει να αλλοιωθεί, ακόμη και να χαθεί, από τις γλώσσες που τείνουν να επικρατήσουν στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Ανακαλώντας παιδικές αναμνήσεις, προσωπικές εμπειρίες και βιώματα που συνιστούν αναπόσπαστο μέρος της ίδιας του της ύπαρξης και συνδέονται άρρηκτα με τη γλώσσα του, τονίζει τη σημασία της: μ' αυτήν συνέχιζε πάντα να μετρά, να διατυπώνει ξεκάθαρα και πλούσια τις σκέψεις, τις ανάγκες, τις επιθυμίες και τα συναισθήματά του, να αναπαριστά τον εσωτερικό του κόσμο εν ολίγοις, να προσλαμβάνει το περιβάλλον του, να θυμάται τον εαυτό του ως παιδί, που γνώρισε μέσα από αυτήν τη ζωή. Παρότι και ο ίδιος ο ποιητής χρειάστηκε τα χρόνια που έζησε στο εξωτερικό να επικοινωνεί σε άλλες γλώσσες, «πάσχιζε», κατέβαλε δηλαδή ιδιαίτερη προσπάθεια, να μην ξεχάσει ούτε μία λέξη από την πολύτιμη μητρική γλώσσα, γιατί αυτή τον συνέδεε και με τους αγαπημένους του που έχουν πεθάνει. Αποτελεί, επομένως, το μοναδικό μέσο συνέχειας του προσωπικού του παρελθόντος, συστατικό στοιχείο της ιστορίας και της οντότητάς του.

Το δεύτερο ερώτημα εναπόκειται στην κρίση του/της μαθητή/τριας.

Σημαντική, ωστόσο, θεωρείται τουλάχιστον η επισήμανση των ακόλουθων:

- προσπάθεια για βαθιά γνώση της γλώσσας μέσω της εκπαίδευσης
- προστασία της γλώσσας από ξενόφερτα στοιχεία που ενδέχεται να την αλλοιώσουν

ή

2. Θέμα δημιουργικής γραφής

Οποιαδήποτε επιλογή του/της μαθητή/-τριας που αποτυπώνει προσωπικές εμπειρίες, αναμνήσεις από την παιδική ηλικία, στιγμιότυπα, σκέψεις που αναδεικνύουν τη σημασία της γλώσσας στη ζωή του/της θεωρείται αποδεκτή, αρκεί να είναι νοηματικά και εκφραστικά ολοκληρωμένα.